

S t a n o v i s k o

hlavného kontrolóra obce k návrhu rozpočtu Obce Huncovce

na roky 2016 - 2018

V súlade s § 18f, ods. 1, písm. c) zákona Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov a podľa ustanovení § 9, ods.1 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších predpisov, predkladám týmto, Obecnému zastupiteľstvu v Huncovciach, stanovisko k **návrhu** viacročného rozpočtu obce vrátane programového rozpočtu Obce Huncovce, na roky 2016 – 2018.

Viacročný rozpočet tvorí rozpočet na príslušný rozpočtový rok, rozpočet na rok nasledujúci po príslušnom rozpočtovom roku a rozpočet na ďalší nasledujúci rok po roku nasledujúcom po príslušnom rozpočtovom roku.

Cieľom programového rozpočtovania v územnej samospráve je prehľadný rozhodovací proces, presné definovanie účelu vynakladania verejných zdrojov a očakávaných výsledkov, ako aj definovanie zodpovednosti správcov verejných prostriedkov za ich rozdelenie, pri posúdení efektívnosti a účinnosti vynakladania verejných zdrojov.

Programový rozpočet je zostavený v programovej štruktúre, výdavky rozpočtu sú zaradené do 13 programov a v rámci programov do 53 podprogramov. Prvky ani projekty programového rozpočtu nie sú v programovej štruktúre navrhnuté. Štruktúra programového rozpočtu na úrovni programov a podprogramov však dostatočne pokrýva všetky činnosti obce.

Príslušné programy a podprogramy obsahujú zámery, ciele a merateľné ukazovatele. Účely vynakladania verejných zdrojov aj merateľné ukazovatele sú navrhnuté vhodne. Programové členenie je doplnené existujúcou platnou rozpočtovou klasifikáciou a o bližšie vysvetlenie charakteru výdavkov jednotlivých programov, resp. podprogramov.

Rozpočtový proces územnej samosprávy je regulovaný ustanoveniami ústavného zákona č. 493/2011 Z.z. o rozpočtovej zodpovednosti, zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, zákona 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, zákona 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmu územnej samosprávy, nariadenia vlády SR č. 668/2004 Z. z. o rozdeľovaní výnosu dane z príjmu územnej samosprávy, zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady, zákona č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení, všetko v znení neskorších predpisov.

Predložený návrh rozpočtu zabezpečuje, v rámci ekonomickej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie, rovnorodé triedenie príjmov a výdavkov, vrátane ich vecného vymedzenia a vrátane finančných operácií s finančnými aktívami. Rozpočtová klasifikácia, v zmysle § 4 ods. 4 zákona NR SR č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov, bola dodržaná.

Príjmy obce sú spracované podľa ekonomickej klasifikácie, do rozpočtu určeného na schvaľovanie obecným zastupiteľstvom boli pripravené v rozdelení na bežné príjmy, kapitálové príjmy a príjmové finančné operácie, s členením až do úrovne položiek, resp.

podpoložiek ekonomickej klasifikácie a taktiež vlastné príjmy rozpočtových organizácií rozdelené na materskú školu a základnú školu so zapracovaním do celkových príjmov obce vrátane rozpočtových organizácií.

Bežné výdavky, kapitálové výdavky a výdavky z finančných operácií sú v rámci sumárneho prehľadu programového rozpočtu rozlíšené podľa príslušného programu a podprogramu. Výdavky boli spracované na úrovni hlavnej kategórie ekonomickej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie. Výdavky rozpočtových organizácií budú po schválení rozpočtu následne rozpísané v samostatných rozpočtoch rozpočtových organizácií. V rozpočte nie sú uvažované žiadne výdavkové finančné operácie. Výdavkové finančné operácie nevstupujú do schodku rozpočtu obce.

Okrem rozpočtu na roky 2016-2018 obsahuje návrh rozpočtu aj skutočné čerpanie za roky 2013 a 2014, rozpočet roku 2015 a očakávanú skutočnosť roku 2015. Návrh rozpočtu tak plne spĺňa formálne náležitosti uvedené v čl. 9 ústavného zákona č. 493/2011 Z.z. o rozpočtovej zodpovednosti.

Základom pre spracovanie rozpočtu ako takého bolo zadefinovanie východísk a možností rozpočtu – príjmov na príslušný rozpočtový rok, ako aj východísk na nasledujúce dva po sebe idúce roky. Rozpočet bol v príjmovej časti pripravený na základe dostupných informácií o predpokladanom výnose dane z príjmu územnej samosprávy. V oblasti výdavkov sa prevzalo usporiadanie priorít podľa minulých rokov a aktuálnych návrhov starostu a poslancov OcZ.

Konštatujem, že predložený návrh rozpočtu bol spracovaný na základe ustanovení zákonov o rozpočtových pravidlách.

Základné makroekonomické ukazovatele ekonomiky v čase tvorby návrhu rozpočtu predpokladajú možnosť veľmi dobrého hospodárskeho rastu slovenskej ekonomiky a tým tvorby nových pracovných miest a rastu nominálnych miezd s nízkymi potenciálnymi rizikami možného nepriaznivého dopadu na územnú samosprávu. Tento priaznivý vývoj môže ohroziť vysoká miera verejného dlhu (nielen slovenského, ale hlavne aj iných krajín Európskej únie), keď vzniká veľký rozpor medzi nutnosťou väčšieho šetrenia a potrebou stimulovania ekonomiky za účelom dosiahnutia hospodárskeho rastu, toto riziko je však aktuálne zvládnuté Európskou centrálnou bankou a európskym stabilizačným programom. Ekonomickú situáciu však môže v strednodobom horizonte ohroziť nezvládnutie utečeneckej krízy, ktorá síce zatiaľ nemá priamy dopad na slovenskú ekonomiku, ekonomiky európskej únie sú však navzájom silne prepojené. Pozitívne sa na vývoji príjmu z dane z príjmov fyzických osôb prejaví legislatívna zmena (zvýšenie podielu na dani z príjmov fyzických osôb pre mestá a obce zo 68,5% na 70,0%). Jedným z dôvodov rastu podielu tejto dane pre obec Huncovce bude v roku 2016 aj nárast počtu obyvateľov obce Huncovce.

Návrh rozpočtu obce bol zostavený na základe vládneho návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2016 – 2018 určujúcich rast hospodárstva, zohľadňujúcich vývoj zamestnanosti, rast nominálnych miezd a rast inflácie a vzhľadom na plánované legislatívne zmeny, ktoré vstúpia do platnosti 1.1. 2016. Keďže niektoré z predpokladov obsahujú mierne riziká, predpoklad Ministerstva financií je mierne znížený tak, aby tieto riziká z veľkej časti vykryl.

Financovanie školských zariadení v rámci originálnych kompetencií je navrhnuté tak, aby všetky finančné prostriedky určené v podiele dane z príjmu fyzických osôb pre oblasť školstva boli použité pre oblasť školstva. Najväčším problémom ostáva stále financovanie materskej školy. Prostredníctvom podielu na dani z príjmov fyzických osôb plánuje obec získať pre materskú školu sumu 136 432 eur na bežné výdavky a 7 496 eur na kapitálové výdavky. Ak aj pripočítame vlastné príjmy vo výške 6 350 eur a štátne účelové dotácie (spolu 3 750 eur), stále nám chýba na prefinancovanie bežných výdavkov (175 600 eur) suma 29 068 eur. Problém nie je pri financovaní školského klubu detí, nakoľko v školskom klube detí je iba 17 detí, čo predstavuje jednu triedu. Pre centrum voľného času sú vyčlenené finančné prostriedky na 324 detí. Keďže finančné prostriedky na záujmovú činnosť detí získa obec na všetky deti vo veku od 5 do 15 rokov, ktoré sú občanmi obce (na základe údajov Štatistického úradu SR), vzniká nám tak rezerva, ktorú môžeme kumulovať na väčšiu investíciu v oblasti školstva alebo ju použiť na iné formy práce s deťmi. Nebude pritom záležať na tom, či dieťa navštevuje centrum voľného času. Rizikom však môže byť skutočnosť, že niektoré deti môžu navštevovať záujmový útvar v inej obci a táto obec bude požadovať dotáciu (príspevok) našej obce. Financovanie Súkromného centra špeciálneho pedagogického poradenstva je plánované podľa zákonných pravidiel. Celkovo je v oblasti originálnych kompetencií školstva pozitívne to, že obec nemusí na školstvo doplácať z iných zdrojov, rezerva roka 2016 by mala pokryť aj spolufinancovanie rekonštrukcie budovy materskej školy realizovanej v roku 2015.

Pri financovaní základnej školy v rámci preneseného výkonu štátnej správy (zabezpečenie vzdelávacieho procesu) je v rozpočte zahrnuté aj využitie vlastných príjmov základnej školy.

Rozpočet nepredpokladá výraznejšie výkyvy v počtoch žiakov, resp. detí v rokoch 2016 až 2018.

B e ž n ý rozpočet obce pre rok 2016 je v predloženom návrhu koncipovaný ako prebytkový. Nasledujúce dva rozpočtové roky sú taktiež uvažované ako prebytkové.

K a p i t á l o v ý rozpočet, v súlade s možnosťami príjmov a potrebami realizácií, sa predpokladá v roku 2016 ako schodkový, so zapojením prebytku bežného rozpočtu. Rozpočtové roky 2017 a 2018 sú taktiež plánované ako schodkové, s uvažovaným krytím prebytkom bežného rozpočtu.

V rokoch 2016-2018 rozpočet neuvažuje so zapojením žiadnych finančných operácií.

Finančné prostriedky určené fiškálnou decentralizáciou a ďalšie uvažované daňové a nedaňové príjmy a finančné prostriedky zo štátneho rozpočtu budú používané na zabezpečenie základných samosprávnych kompetencií v oblasti výkonu samosprávy podľa zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, ako aj na úhradu ďalších nutných potrieb obce vo výdavkovej oblasti.

Rozborom jednotlivých rozpočtovaných položiek v príjmovej oblasti rozpočtu je možné skonštatovať, že celkové rozpočtované príjmy v roku 2016, ale aj v rokoch 2017-2018 sú stabilizované.

Podiel očakávaných vlastných (daňových aj nedaňových) bežných príjmov voči celkovým bežným príjmom roka 2016 je plánovaný na 55,39%, v rokoch 2017 a 2018 sa predpokladá vyšší podiel – 59,72% v roku 2017, 61,08% v roku 2018. Rozsah plánovaných

vlastných kapitálových príjmov je v roku 2016 plánovaný len na 0,06% z celkových príjmov, aj v ďalších rokoch 2017 a 2018 je tento podiel zanedbateľný - tvorí len 0,05% z celkových príjmov.

Príjmy z daní z nehnuteľnosti a z miestnych poplatkov za komunálne odpady a drobné stavebné odpady sú plánované približne na úrovni roka 2015.

Podiel nedaňových príjmov v rokoch 2016 - 2018 je taktiež stabilizovaný a pri pravidelných príjmoch sa výrazne neodlišuje od roka 2015. Nedaňové príjmy sú plánované realisticky na základy očakávaných príjmov roka 2015 bez zapracovania jednorazových príjmov.

V predloženom návrhu rozpočtu sú cudzie bežné príjmy (dotačné zdroje) plánované pre rok 2016 v objeme 869 695 eur, čo voči očakávanej skutočnosti roka 2015 predstavuje ich pokles o 4,93 %. Pokles bude spôsobený ukončením financovania digitalizácie základnej školy a neplánovaním dotácie na projekt terénnej sociálnej práce (mal by byť obnovený najneskôr od marca 2016). V nasledujúcich dvoch rozpočtových rokoch 2016 a 2017 sa predpokladá ešte nižšia suma dotácií z dôvodu neplánovania dotácií úradu práce, sociálnych vecí a rodiny na podporu tvorby pracovných miest. Väčšina dotácií (85,87%) je určená pre základnú a materskú školu. Osobitné dotácie na neštátne školské zariadenie Súkromné centrum špeciálno-pedagogického poradenstva v návrhu rozpočtu nie sú, úhrada činnosti tohto zariadenia je zabezpečená v súlade so zákonnými predpismi, z podielu z výnosu dane z príjmu fyzických osôb.

Programový rozpočet, v rámci svojich možností, pokrýva nevyhnutné bežné výdavky na zabezpečenie činnosti miestnej samosprávy vo všetkých jej oblastiach, najmä na výkon samosprávnych pôsobností obce, výdavky na činnosti súvisiace s riadnym hospodárením s majetkom obce - na správu, údržbu, udržiavanie a rozvoj majetku obce, na zabezpečenie výstavby, údržby a správy miestnych komunikácií, verejných priestranstiev, cintorína, kultúrnych, športových a iných akcií,... Takmer všetky potreby boli rozpočtované v nevyhnutnej miere.

Z celkových výdavkov je v roku 2016 určených na zabezpečenie originálnych a prenesených kompetencií obce za oblasť školstva 61,94%, v roku 2017 64,14 % a v roku 2018 63,55%. Z týchto údajov je evidentné, že výdavky na školstvo dlhodobo tvoria výraznú časť obecného rozpočtu.

V rozpočte sú plánované účelové dotácie pre športové kluby vo výške 4 700 eur (nárast oproti očakávanej skutočnosti roka 2015 o 46,88%) a pre dobrovoľný hasičský zbor vo výške 1 000 eur (na úrovni očakávanej skutočnosti roka 2015), plánované sú však aj finančné prostriedky pre kultúrne a športové podujatia (kultúrne podujatia 4 000 eur, športové podujatia 20 750 eur vrátane investície vo výške 15 000 eur do nového oplotenia futbalového ihriska). V rokoch 2017 a 2018 sú plánované tieto výdavky na nižšej úrovni (ale vyššej ako v predchádzajúcich rokoch). Oblasť poskytovania dotácií, v zmysle § 7 ods. 4 a 6 zákona 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších právnych predpisov rieši aj všeobecne záväzné nariadenie Obce Huncovce č. 3/2011. **Upozorňujem**, že použitie dotovaných finančných prostriedkov je možné len na základe jednoznačného písomného vymedzenia účelu poskytnutia dotácie, konkrétnu akciu. Na ich poskytnutie obec nemôže použiť finančné prostriedky získané návratnými zdrojmi financovania alebo iným spôsobom, ktorým by sa zvýšil celkový dlh obce. Dotácie sa poskytujú na základe žiadosti

a dokladov preukazujúcich splnenie podmienok na poskytnutie dotácie, ustanovených daným zákonom alebo osobitným predpisom.

V rozpočtovom roku 2016 ani v ďalších rokoch (2017-2018) zatiaľ nie je plánované prijatie žiadneho úveru. Obec nebude pravdepodobne k 1.1. 2016 evidovať žiadnu úverovú záťažnosť ani ručiteľské záväzky. Obec však má schválené čerpanie úveru vo výške 300 tis. eur na čiastočné prefinancovanie rozpracovaných, pripravených resp. plánovaných investičných akcií v obci financovaných z fondov Európskej únie. V čase spracovania tohto stanoviska nebolo zrejmé, či bude tento úver čerpaný k 31.12. 2015 na prefinancovanie rekonštrukcie materskej školy.

V náväznosti na uvádzané skutočnosti **konštatujem** súlad úverovej záťažnosti obce s platnými zákonmi o rozpočtových pravidlách, neporušenie podmienok prijatia návratných zdrojov financovania obcou k 1.1.2016 a neporušenie podmienok prijatia návratných zdrojov financovania obcou v plánovanom rozpočtovom období rokov 2016 – 2018. Toto konštatovanie neovplyvní ani prípadné prijatie úveru vo výške 300 tis. Eur v roku 2015, nakoľko predpokladaný úverový limit pre obec Huncovce pre rok 2016 bude 483 633 eur (výnimočne za určitých podmienok 580 360 eur). Okrem toho pre tento druh úveru môže obec využiť možnosť vylúčenia započítania do dlhu v zmysle §17, ods. (8) zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších predpisov.

Keďže obec zatiaľ neeviduje žiadnu úverovú záťažnosť, neplánuje zatiaľ ani žiadne splátky investičných úverov v celom plánovanom období rokov 2016-2018.

Aj v tomto prípade, suma ročných splátok návratných zdrojov financovania **je plne v súlade** s pravidlami používania návratných zdrojov financovania a platných zákonov o rozpočtových pravidlách.

Na základe priebežne posudzovanej a hodnotenej celkovej výšky skutočných záväzkov vznikajúcich počas roka 2015 **konštatujem**, že ich vývoj nezakladá vznik skutočnosti pre zavedenie ozdravného režimu a nútenej správy v hodnotených rozpočtovaných rokoch (§ 19 zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších predpisov).

Návrh viacročného rozpočtu Obce Huncovce na roky 2016 - 2018, v súlade s ustanoveniami § 9, ods. 3 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, bol zverejnený obvyklým spôsobom, aby sa mohli k nemu občania obce vyjadriť.

V náväznosti na uvádzané skutočnosti **odporúčam**

Obecnému zastupiteľstvu v Huncovciach

predložený návrh rozpočtu Obce Huncovce vrátane programového rozpočtu na rok 2016 schváliť a návrh rozpočtu na roky 2017 – 2018 zobrať na vedomie.

Ing. Miroslav Karpíš
hlavný kontrolór obce

Huncovce 1.12. 2015